

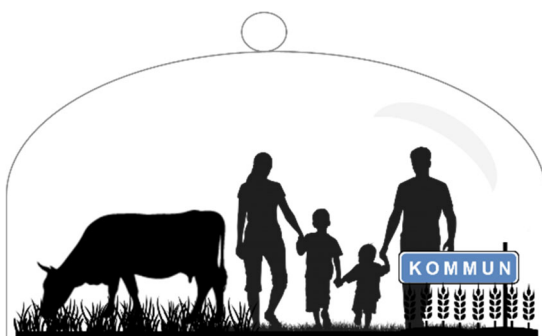

Försörjningsbalans kommun
Östersund 2023

1. Beräkningsmodellen

Det här är en sammanfattning av kommunens försörjningsbalans 2023 så som den beräknats av Hushållningssällskapet. Till beräkningen har statistik från Jordbruksverket, SCB, Hushållningssällskapet, Sametinget, Livsmedelsverket och Naturvårdsverket inhämtats. I beräkningen av försörjningsbalansen ingår kommunens produktion av livsmedel inklusive foder samt kommunens befolknings energibehov.

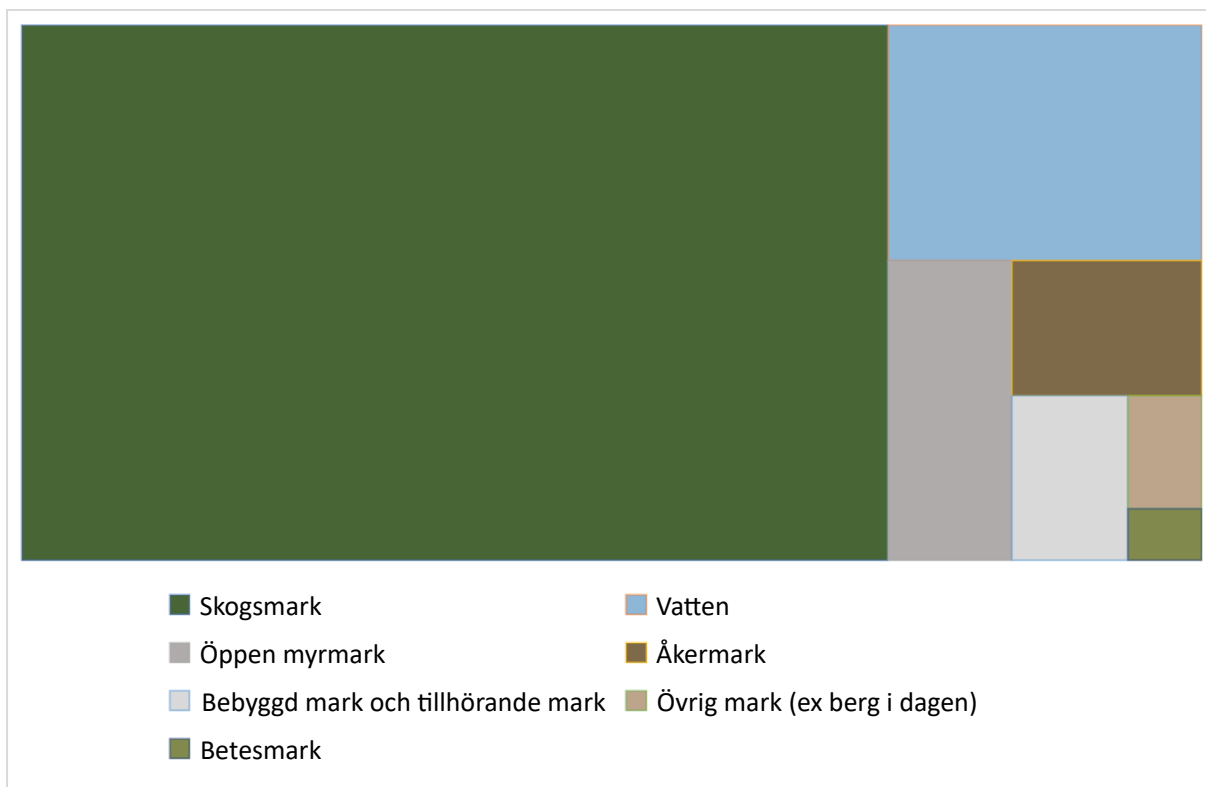
$$\frac{\text{Produktion (odling på mark – foderåtgång + animalieproduktion)}}{\text{Konsumtion (energibehov)}} = \text{Försörjningsbalans}$$

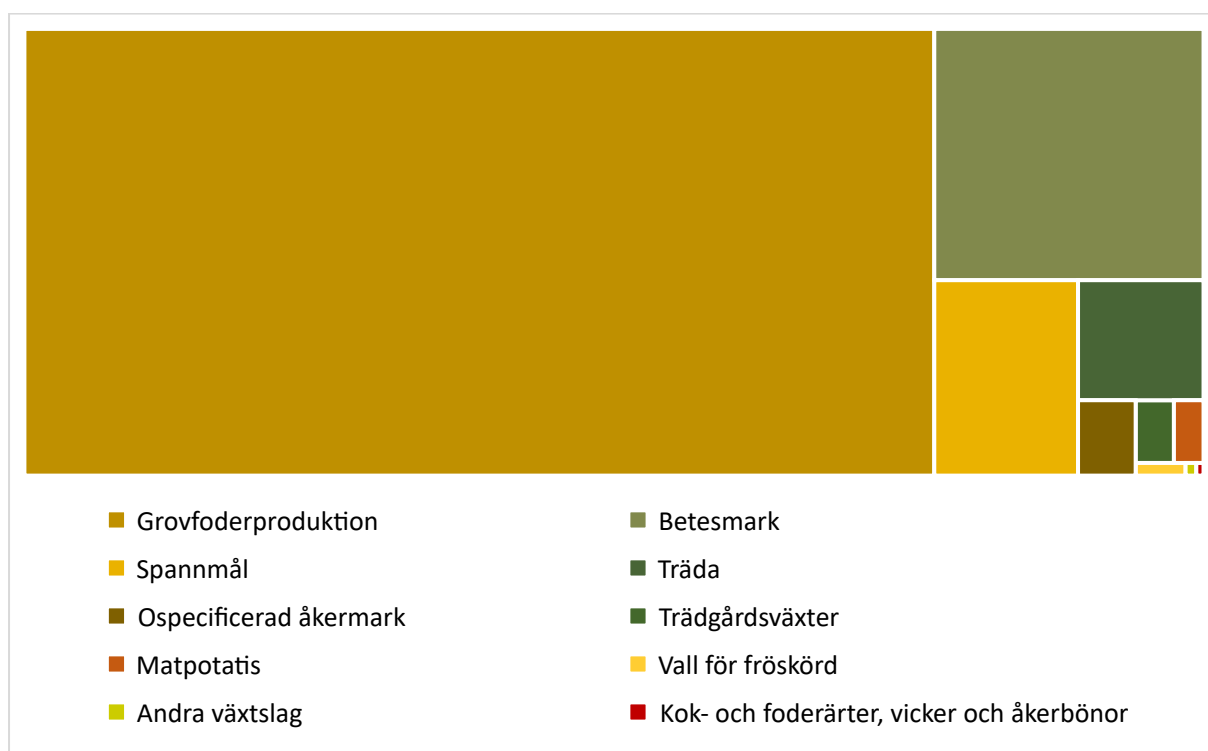
Förutsättningen för beräkningen är att kommunen isoleras och det görs en nulägesbild. Den utgår också från att insatsvaror i form av bränsle, vatten, el, reservdelar, maskiner, utsäde, handelsgödsel, ingredienser med mera finns liksom andra övriga resurser som arbetskraft, kunskap, infrastruktur, handel och utbyte, lager, ekonomi, IT-system och så vidare.

2. Produktion

Kommunen har totalt 222 037 ha land (exkl vatten) som består av:

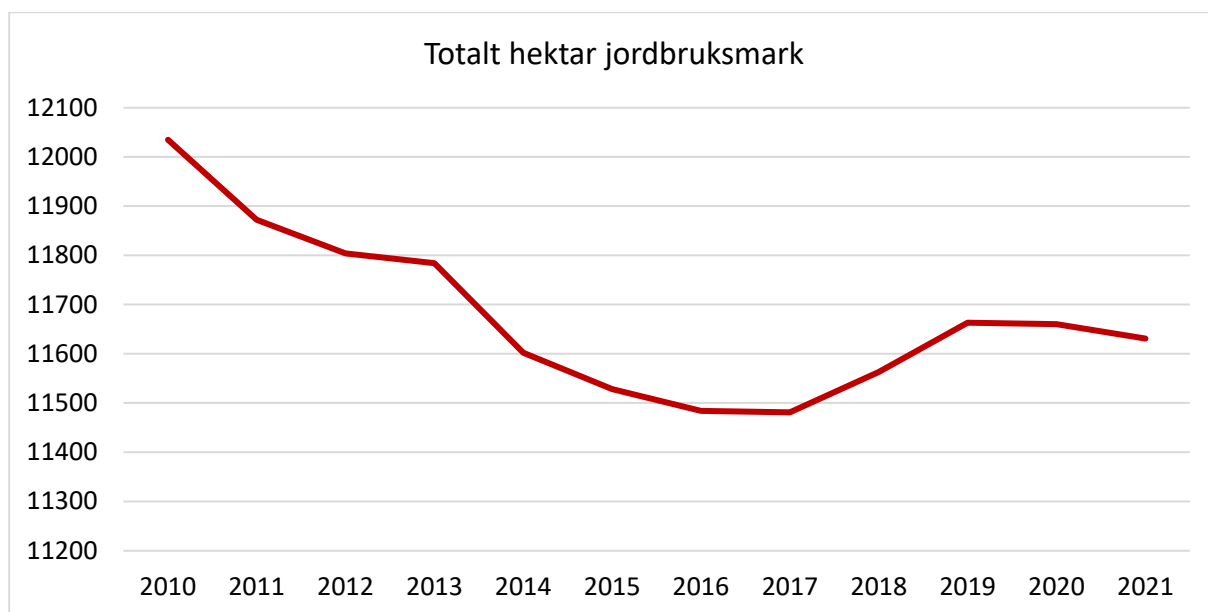

Jordbruksmarken används till:

Jordbruksmark kan delas in i åkermark och betesmark. Den mark som används till bete eller vall lämpar sig ofta inte för odling av livsmedel. Djuren omvandlar bete och vall till livsmedel i form av kött, ägg och mjölk.

Jordbruksmark och ekologiskt omställd mark (ha)

11 631 ha jordbruksmark
5 045 ha omställd mark
535 ha mark under omställning

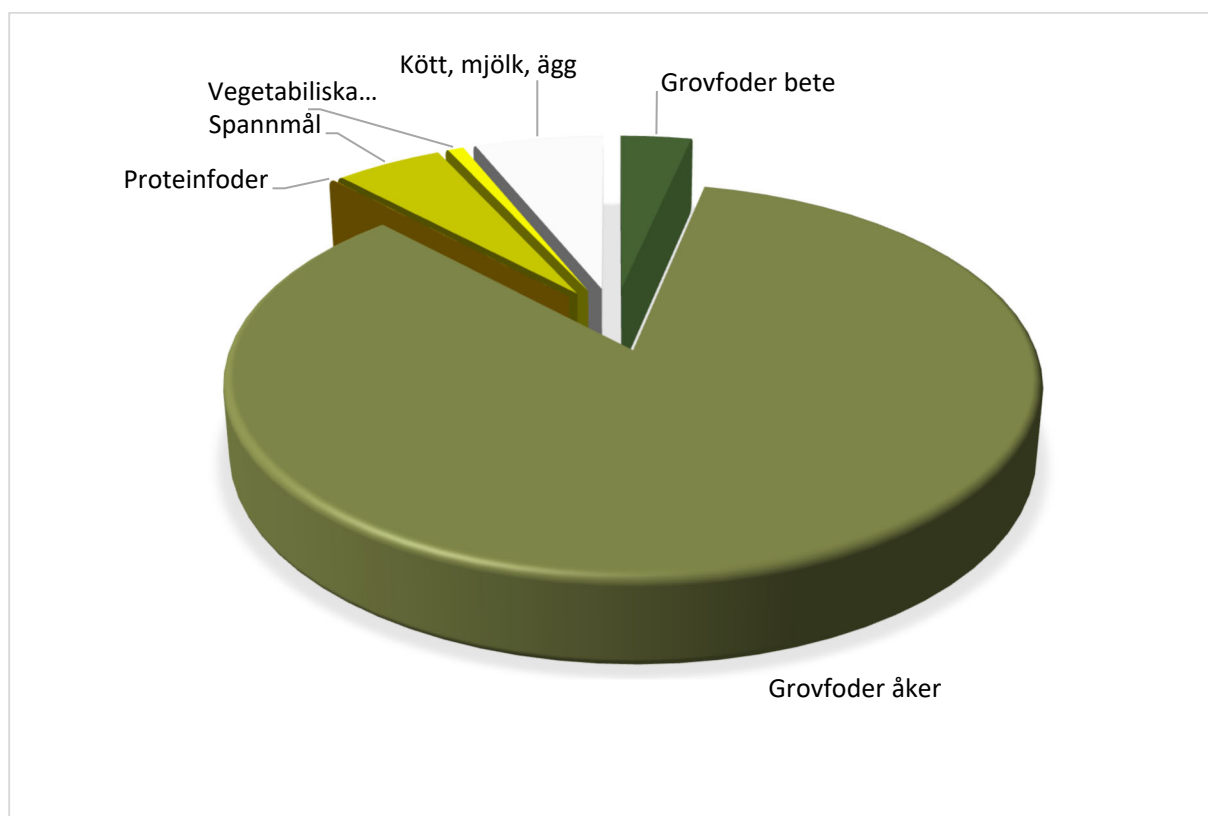
Energien kommer ifrån:

	Grovfoder bete	Grovfoder åker	Proteinfoder	Spannmål	Vegetabiliska livsmedel	Kött, mjölk, ägg
Produktion totalt	14 325	359 418	49	21 759	3 235	26 115
Foderåtgång	76 233	173 007	38 668	52 347		
Netto produktion	- 61 908	186 411	- 38 619	- 30 588	3 235	26 115
Kvar till livsmedel*				*	3 235	26 115
Totalt Gigajoule						29 350
Efter 25 % matsvinn						22 012

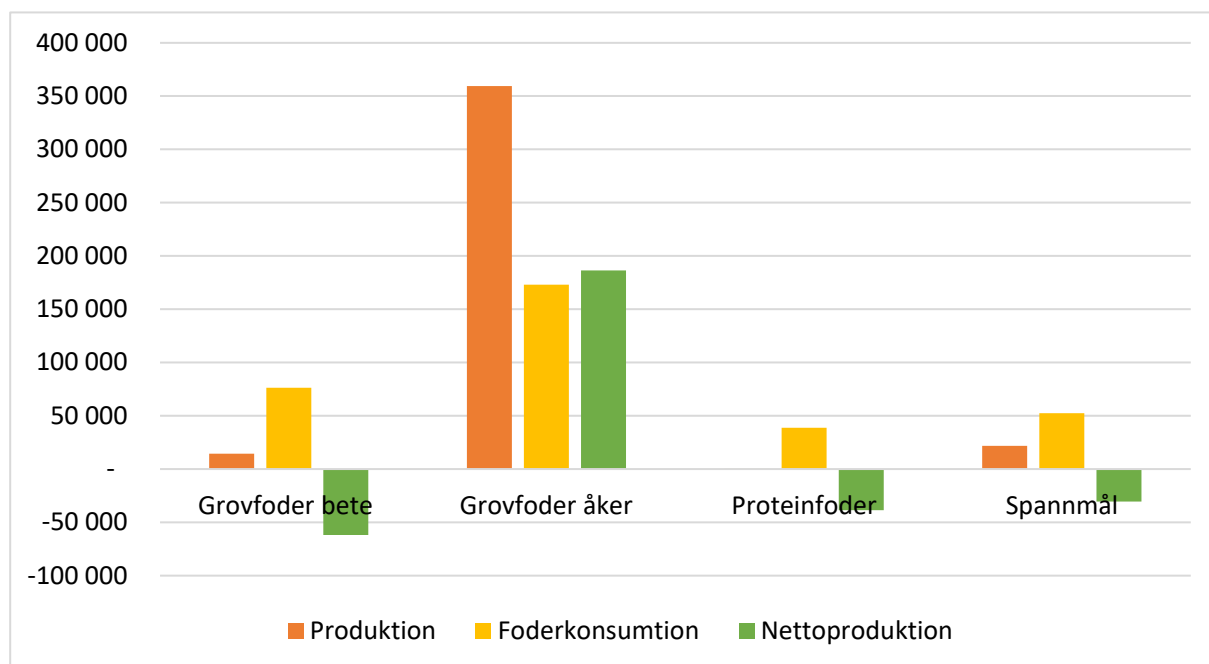
* Netto av proteinfoder och spannmål justerat till humanvärde

En vuxen person äter ca 3,5 Gigajoule per år.

Energien kommer ifrån:

Foderbalansen 55 297 Gigajoule

Foderåtgång och produktion av animalier (Gigajoule)

Djurslag	Antal	Foderåtgång	Kött, ägg, mjölk
Nötkreatur	6 920	262 410	25 710
Grisar	30	767	65
Fågel	0	129	24
Får och lamm	1 636	7 785	270
Häst*	1 522	53 280	-
Hund	8 221	12 332	-
Katt**	8 880	3 552	-
Ren***	-	-	46
TOTALT Gigajoule		340 255	26 115

Exkl vilt och fisk.

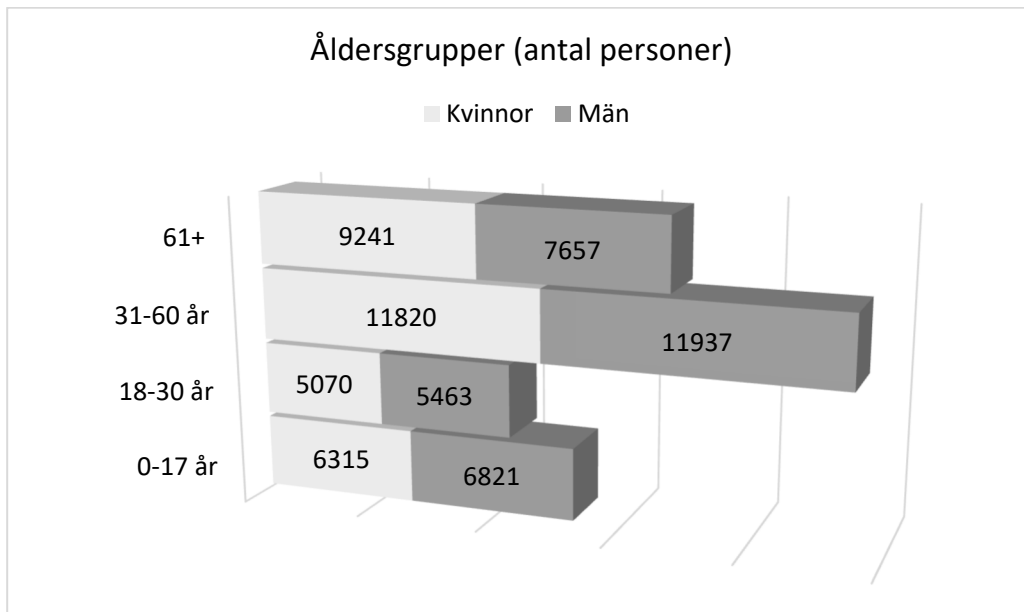
* Schablon (kvalitativt fördelad)

** Schablon (per invånare)

*** Sekretessuppgift på antal djur

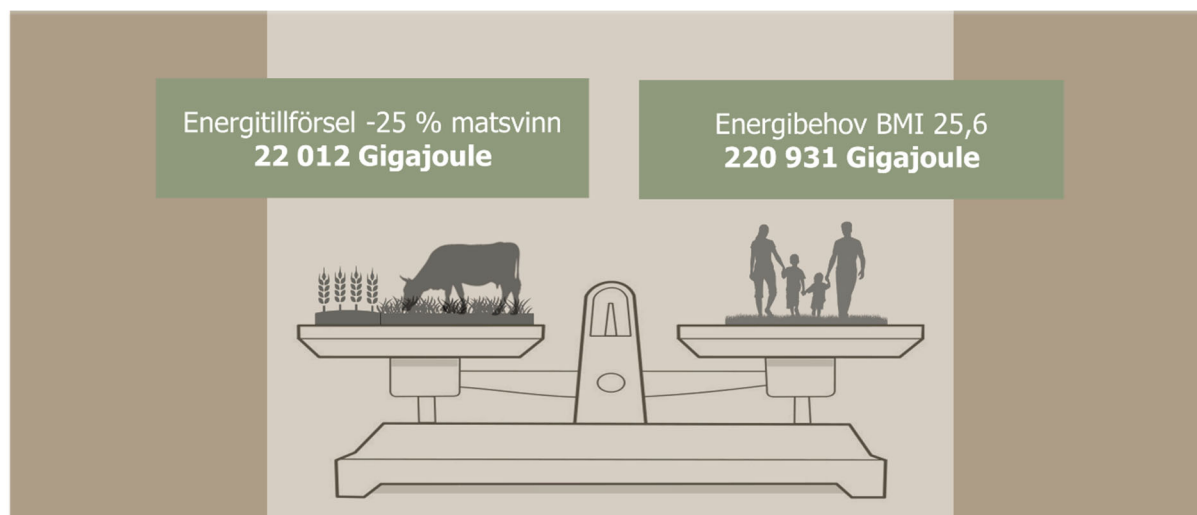
3. Konsumtion och befolkning

Kommunen har 64 324 invånare och åldersfördelningen ser ut så här:

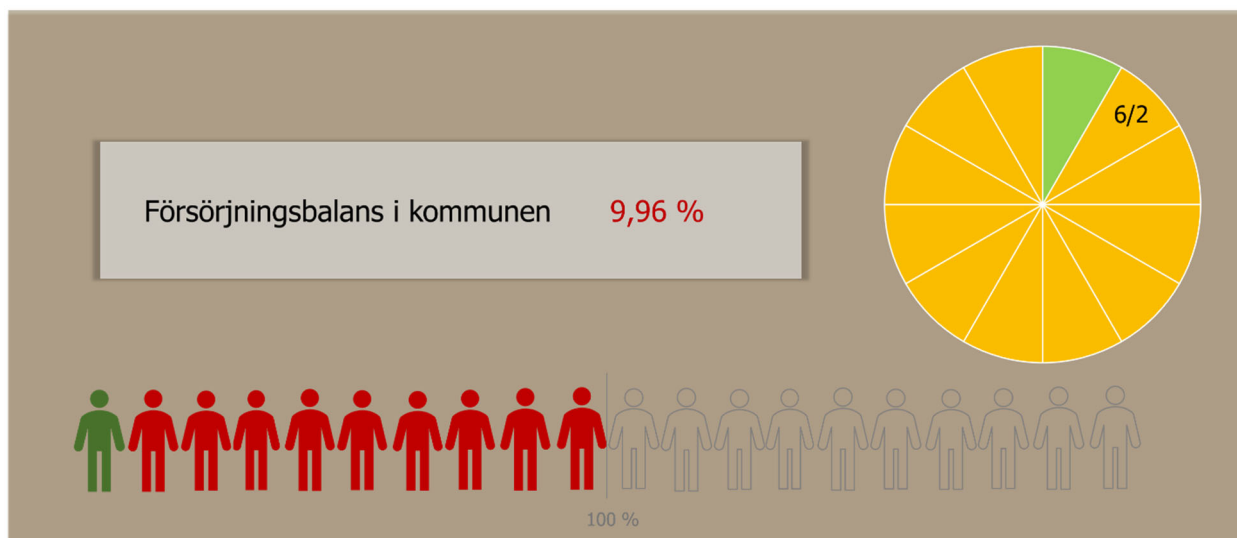
För kommunens befolkning är den årliga konsumtionen av energi 208 894 Gigajoule enligt rekommenderat intag och 220 931 Gigajoule enligt normal konsumtion vid BMI 25,6.

4. Försörjningsbalans i kommunen

I försörjningsbalansen har vi räknat bort 25 % matsvinn från energitillförseln och utgått från normal konsumtion idag, dvs energibehovet vid BMI 25,6 som räknas som övervikt (normalvikt BMI 18,5-25). Drygt 30 % av hela Sveriges befolkning och 52 % av vuxna (16-84 år) beräknas ha övervikt eller fetma enligt Folkhälsomyndigheten. Rekommenderat dagligt intag är lägre än normal konsumtion och vid kris ökar behovet av energi. I energitillförseln har inte hänsyn tagits till etanolvete som kan vara en betydande del av spannmålsproduktionen i vissa kommuner.

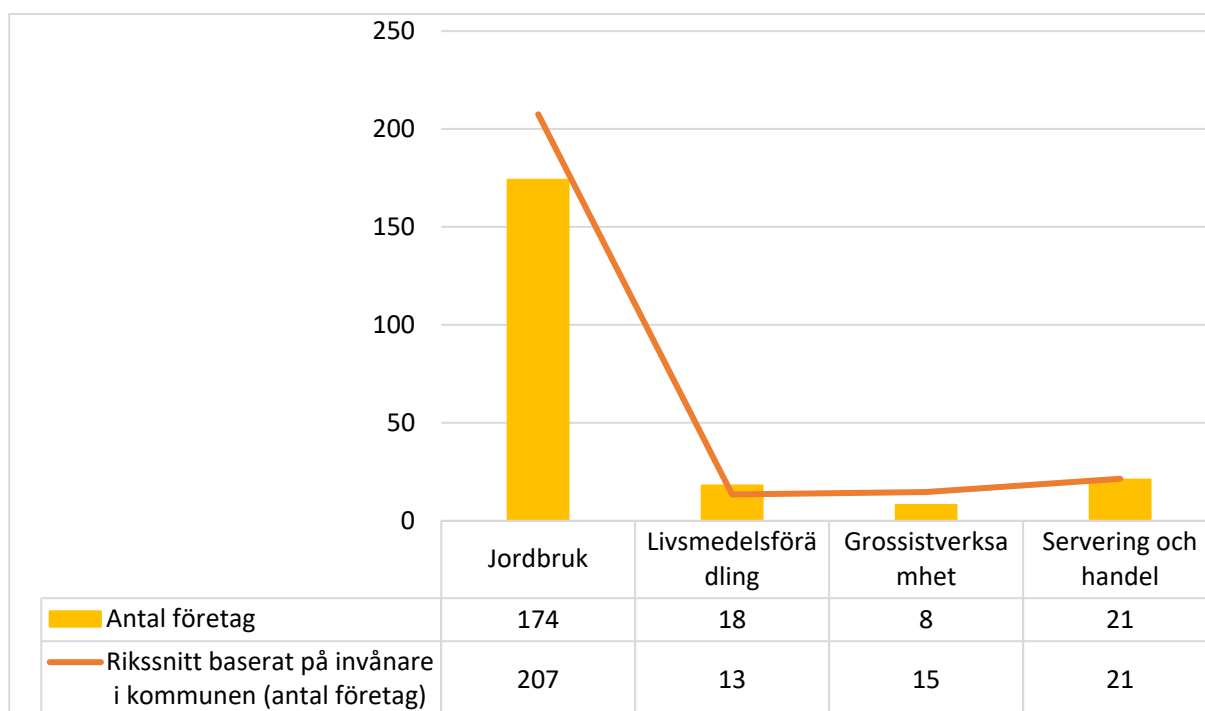
Hur långt räcker maten?

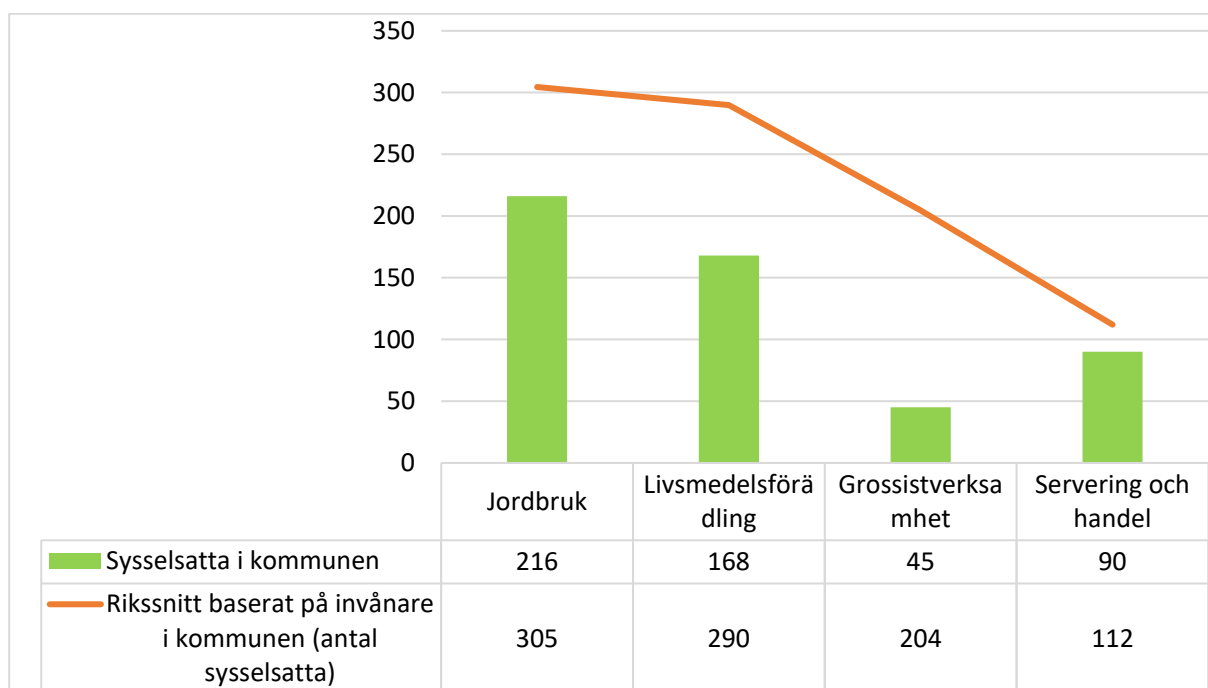
I kommunen är försörjningsbalansen 9,96 % och livsmedelsförsörjningen till kommunens invånare under ett år beräknas räcka till 6 februari.

5. Näringsliv

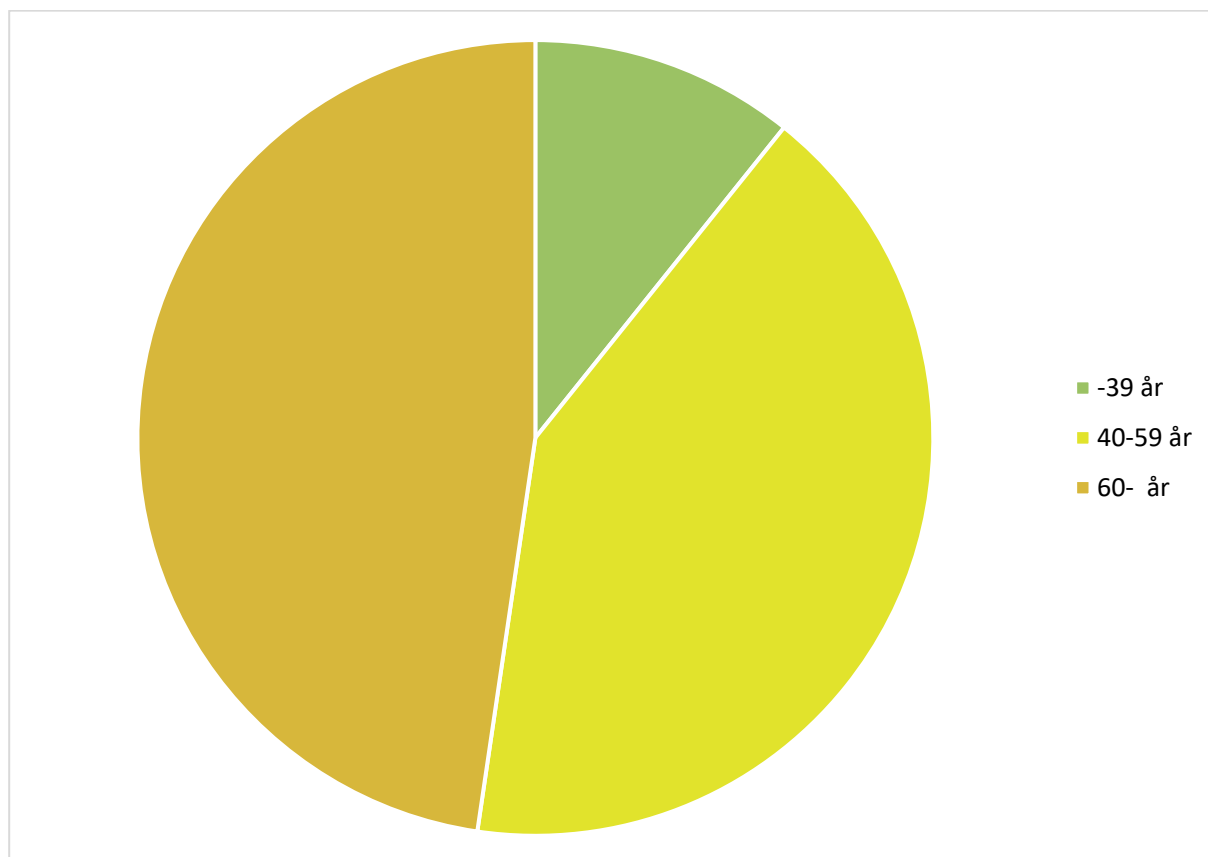
Antal företag i livsmedelskedjan

Antal sysselsatta i livsmedelskedjan

Åldersstruktur lantbruksföretagare

Försörjningsbalansen hos angränsande kommuner. Mörkare färg anger högre procent försörjningsbalans.

Alexander Wang
© Tattfon

Sammanfattning från Workshop

Hur kan Östersunds kommun arbeta med Livsmedelsberedskap

Efterföljande workshop om livsmedelsberedskap i Östersunds kommun täcker en rad olika initiativ och strategier. Diskussionens huvudfokus var att stärka lokal livsmedelsproduktion och beredskap genom utbildning, infrastrukturförbättringar och bättre kommunikation mellan olika intressenter och delar i den kommunala verksamheten.

Här är de viktigaste punkterna:

- ❖ Odling och kunskapsspridning
 - Odling i skolor med växthus och kunskap om tillvaratagande av livsmedel.
 - Kunskap till medborgarna om odling och livsmedel, odlingslotter.
 - Studieförbunden viktiga kunskapsspridare.
- ❖ Kommunikation och upphandling
 - Bättre samarbete mellan producenter och köpare.
 - Offentlig upphandling som prioriterar lokal produktion.
 - Livsmedelsforum (har till viss del funnits tidigare) som tar upp beredskap och jordbruksperspektiv.
- ❖ Hållbar planering och infrastruktur
 - Fokus på blandstad (kombinerad en familj och flerbostadshus).
 - Bevara jordbruksmark och integrera dessa aspekter i stadsplanering.
 - Kommunala kök ska kunna minska matsvinnet genom att använda hela djur och bättre planering.
 - Generationsskiften
- ❖ Utbildning och stöd
 - Studieförbunden viktiga för att sprida kunskap om mat och odling.
 - Studiebesök för tjänstemän på lantbruk och ökad förståelse för livsmedelskedjan.
- ❖ Innovativa förslag
 - Gemensam debattartikel från kommuner som genomfört försörjningsbalans
 - Minska arbetstiden för att på så sätt ge mer tid för odling till kommunanställda
 - Tävlingsinsatser som pumpatävlingar för att engagera samhället.

Presentationen hölls av:

Karin Ahlberg Eliasson, VD
Hushållningssällskapet Jämtland
070-392 13 13
karin.eliasson@hushallningssallskapet.se